

colleges en van de weeskamer hebben om rsd 20.000 uit het kapitaal van de onbekende wezen te Batavia gevraagd, om de boedels van Casper en onderkoopman Carel Jacobsz af te betalen. De Weeskamer te Batavia is daarvoor toestemming verleend op voorwaarde dat dit bedrag op de beste perken wordt overgeschreven en de jaarlijkse rente prompt wordt voldaan. Zo is men gebleven bij het bevel van het voorafgaande jaar betreffende achterstallige interesten, die van rsd 6814 met rsd 409 hoger uitvielen. [fol. 548] Ds. Adriaan Pietersz. Steutel is overleden in wiens plaats de, onlangs uit Nederland aangekomen, Wolter Hendrik Tenkinck is aangesteld. De predikanten in de oostelijke gewesten is aanbevolen om zich toe te leggen op het verkondigen van het evangelie in het Maleis. Ter stimulering krijgen ze een extra toelage van f 500,- per jaar en in dit dure en nare gewest een halve last rijst per maand. Ze mogen na drie jaar om overplaatsing vragen, waarmee hopelijk de klachten uit de weg zijn geruimd. Het is aangenaam dat het kapitaal van de diaconie in 12 maanden is gegroeid met f 3544 tot f 157964, maar onaangenaam dat de achterstallige renten [fol. 549] van rsd 2250 tot rsd 3072 zijn toegenomen. De diakenen moeten tot inning aangespoord worden. Op verzoek van het bestuur zijn de rustgages gecontinueerd en zijn de wissels tot een bedrag van f 81.058 uitbetaald. De nieuwe gouverneur Jacob Pelters zal wel zijn aangekomen.)

En al ten eersten zal getreden zijn in het generale maniertje van saken, ter herstelling van sooveel ingeslopen abuysen en andere incongruiteyten, als een partij onbesonne en petulante knapen gedurende den swacken staat van haren gouverneur hadden durven introduceren. En welken laatstgemelde w' vertrouwen dat, na gedaan transport van 't gouvernement, sig wel zorgvuldig sal willen houden aan zijn gedane promesse om voortaan in een diepe rust, sonder sig met eenige saaken te bemoeien, zijn nog overige dagen op zijn landgoed te eyndigen.

Fol. 549r-v.

(Anders zal men hem en de zijnen naar Batavia oproepen, wat men vast besloten is te doen met alle onhandelbare, kwaadaardige of arrogante onderdanen, personeel of burgers. [fol. 550] Gouverneur Jacob Pelters kreeg daartoe ruime bevoegdheden. Tot een beter middel van bestaan voor hem en zijn opvolgers is, verdeeld over drie schepen, rsd 20.000 uit het kapitaal van onbekende personen daarheen gezonden, om door het bestuur op de beste perken te worden uitgezet en de jaarlijkse rente aan de gouverneur uit te betalen om hem tot ijver en oplettendheid aan te sporen. Koopman Johannes Damius is tot hoofd van Pulau Ai bevestigd. Aangezien fiscaal Daniël Lacaze met afgeschreven gage naar Batavia is opgeroepen, werd in zijn plaats de eerste klerk bij de Raad van Justitie te Batavia Jan Daams als zijn opvolger benoemd met bevordering tot koopman. De resident Jan Hendrik Ruijsch is te Oerien gecontinueerd, in de verwachting dat hij zijn schuld aan de Compagnie heeft afgelost. Nadat soldijboekhouder Guitton zijn valselijk ontvangen gage zal hebben terugbetaald en de onder hem berustende boedels aan zijn vervanger heeft overgedragen, zal hij met afgeschreven gage naar Batavia worden opgeroepen. [fol. 551] Met secretaris Lodewijk Aschen zal het laatste ook gebeuren, omdat hij zich heeft beroemd op zijn bekwaamheden en zijn eerlijk handelen en de leden van de Politieke Raad in on gepaste en bitse termen heeft beschreven, waarmee hij ongewild zijn slechte karakter duidelijk heeft getoond. Hun vervanging en die van de eveneens opgeroepen equipage-opzichter Hinsch wordt aan de gouverneur overgelaten. Hopelijk is het gouvernement nu van een aantal nutteloze heren verlost. Personalia.

TERNATE

[fol. 552] Met de Vrouwe Elisabeth Dorothea en de bark de Leervis zijn op 24 september en 1 november uit Ternate 1773^{1/6} realen, of 197^{1/44} mark stofgoud, 127 lb kareet, 3000 lb was en 200 bundels lont aangevoerd. De waarde was, met de geschenken meegerekend, f 52.550. In januari was daarheen met de bark Lieftallige gezonden) 12.000 stux silvere, Souratse ropia's 1800 „ gecartelde ducats